

Avdelningen för ekonomisk statistik
Barbro von Hofsten
019-17 67 24

Bokföringsnämnden
Box 7849
103 99 STOCKHOLM

Förslag till nytt allmänt råd med tillhörande vägledning om årsredovisning i mindre företag

Yttrandet ger en beskrivning av de konsekvenser som Statistiska centralbyrån (SCB) kan överblicka inom statistikområdet i rollen som producent av officiell statistik.

1 Sammanfattning

SCB ser positivt på att BFN samlar regelverken för olika företagsformer i föreslagna K2. Vägledningen har en bra struktur med lagtext, allmänt råd och kommentar samlat. En totalbild över resultaträkning, balansräkning, förvaltningsberättelse respektive noter skulle dock förenkla för läsaren.

Regelverket kommer att underlätta vid framtida standardiseringsarbete och byggande av taxonomier för elektronisk rapportering. Fasta rapportformer och gemensamma begrepp underlättar elektronisk ingivning av årsredovisningar. Egna anpassningar av innehållet i resultat- och balansräkningar bör därför begränsas så långt det är möjligt. SCB ser positivt på att det är otillåtet att lägga till rubriker och summeringsrader eller slå ihop poster, men ser negativt på att rubriker och summeringsrader får anpassas.

Det är bra att BFN har utarbetat tydliga exempel till upplysningen om förändring i eget kapital i förvaltningsberättelsen. Om exemplen kan bli standard för god redovisningssed kan det på sikt minska direktinsamlingen från företag och ge bättre kvalitet i statistiken.

SCB föreslår att BFN delar upp posten Färdiga varor och handelsvaror i balansräkningen i två poster enligt BAS-kontoplanens indelning.

SCB ger dessutom i remissyttrandet ett antal förslag till förtydliganden och korrekturåtgärder.

2 Allmänna synpunkter

2.1 Årsredovisningars betydelse för statistiken

Flera olika EU-direktiv, -förordningar och manualer ligger till grund för den officiella statistiken¹. Offentliga årsredovisningar har stor betydelse för den ekonomiska statistiken och underlaget för nationalräkenskaperna t.ex. beräkning av BNP, EDP och Finansiellt sparande. Exempelvis bygger undersökningen *Företagens ekonomi* på bokslutsinformation från hela näringslivets företag (exklusive den finansiella sektorn) oberoende av storlek och juridisk form. Detaljinformation som inte finns i årsredovisningar samlas in via urvalsundersökningar. Företagens officiella årsredovisningar används också för att säkerställa kvaliteten i statistiken samt för avstämning och kontroll av lämnade uppgifter. Detta minskar behovet för SCB att återkontakta företagen för att ställa följdfrågor. Information från officiella årsredovisningar används även i ett flertal andra undersökningar hos SCB, såsom *Direktinvesteringar*, *Jordbruksekonomisk undersökning*, *Civila samhället*, *Ekonomisk redogörelse för svenska kyrkan m.fl.*

2.2 Elektronisk ingivning och återanvändning av begrepp

Om myndigheter enas om gemensamma begrepp och återanvänder dessa i taxonomier skapas möjlighet för företagen att härleda begreppen en gång i sina system. Dessa kan sedan återanvändas i olika rapporter kompletterade med myndighetspecifika uppgifter. Ju större samverkan mellan myndigheter kring begrepp och uppbyggnad av taxonomier, desto enklare kommer företagens rapportering att bli.

Regeringen har gett Bolagsverket i uppdrag att införa en digital tjänst för ingivning av finansiell information avseende årsredovisningar m.m. I ett framtida scenario med standardiserade, elektroniskt läsbara årsredovisningar skulle SCB kunna återanvända samtliga företags uppgifter. SCB ser här en stor potential. Idag har SCB tillgång till SRU-uppgifter avseende resultat- och balansräkning (RR och BR) från Skatteverket, men årsredovisningar innehåller en större mängd information. Notupplysningar utgör ett tydligt exempel på hur uppgifter i årsredovisning för alla företag skulle leda till ytterligare minskad direktinsamling och kvalitetsvinster. Förutom RR och BR blir informationen om förändring av eget kapital och noten om anläggningstillgångar speciellt värdefulla vid elektronisk ingivning.

¹ European System of National Accounts, Balance of Payments, Excessive Deficit Procedure (EDP), Structural Business Statistics etc.

Fasta rapportformer underlättar elektronisk rapportering. SCB ser därför positivt på att det är otillåtet att lägga till rubriker och summeringsrader eller slå ihop poster i resultat- och balansräkning. Av samma anledning är SCB kritisk till att rubriker och summeringsrader får anpassas. Egna anpassningar bör undvikas så långt det är möjligt. Det är viktigt att "standardisera avstegen" så att inte för många varianter förekommer. Exemplen skulle kunna utarbetas med fasta förslag, exempelvis Föreningens intäkter för ideella föreningar.

Eftersom det är viktigt med standardisering av begrepp vill SCB peka på att BFN under rubriken Råvaror och förnödenheter (kommentar till 4.4) föreslår att fastighetsförvaltande företag ändrar namn på Råvaror och förnödenheter till Driftskostnader. SCB har erfarenhet av att begreppet driftskostnader ofta används av fastighetsförvaltande företag, men då i resultaträkningen av funktionsindelad karaktär. Det innebär att även personalkostnader och avskrivningar kan ingå i begreppet, vilket gör det hela otydligt. Det är olyckligt att föra in branschbegrepp som innebär en blandning av begrepp från kostnadsslags- och funktionsindelad RR.

3 Specifika synpunkter

3.1 Struktur och innehåll

SCB ser positivt på att BFN samlar regelverk för olika företagsformer i föreslagna K2. Strukturen på vägledningen med lagtext följt av det allmänna rådet och till sist kommentar känns pedagogisk. Det är också bra att kommentarer kommer i anslutning till respektive avsnitt istället för i ett eget kapitel. Förtydliganden med läshänvisningar om exempelvis definitionen av vilka företag som räknas som koncernföretag är också bra. Detsamma gäller tillägg av konkreta exempel på vad som kan ingå i olika poster. En totalbild över resultaträkning, balansräkning, förvaltningsberättelse respektive noter skulle dock förenkla för läsaren. Ett förslag kan vara att lägga till ett "träd" där man visar en övergripande bild men hänvisar till respektive punkt där regler för de olika företagsformerna finns. Ett exempel på svårigheten att navigera i vägledningen är om man vill ha information om förvaltningsberättelsen för ideella föreningar. Huvudpunkterna utgörs av 3.4 och 4.2 men särskilda regler i bådepunkt 4.28 och 5.13. Motsvarande punkter för RR i ideella föreningar är 4.4, 4.5, 3.13 samt 4.29. Något som också skulle underlätta vore om BFN i samband med de särskilda reglerna för olika företagsformer tydliggjorde för läsaren genom flerkorsreferenser, t.ex. "En ideell förening ska ta upp posten Y istället för posten X ..." om det är så att det särskilda begreppet ska ersätta en annan post i uppställningen.

3.2 Särskilda regler för enskilda näringsidkare

SCB anser visserligen att regelverket skulle bli komplett om även regler för enskilda näringsidkare fanns med. Å andra sidan utgör dessa företag enligt SCB:s underlag maximalt en handfull företag, vilket talar emot att dessa regler ska inkluderas i vägledningen.

3.3 Kommentar till allmänt råd 1.1

Det är bra med ett förtydligande om att moderbolag i mindre koncerner och företag med komplex verksamhet bör överväga att tillämpa K3.

3.4 Valuta- och beloppsuppgifter och flerårsöversikt (3.8, 3.9 och 5.5)

Företagets redovisningsvaluta och om beloppen i årsredovisningen anges i hela kronor eller tusentals kronor bör tydligt framgå. Detsamma gäller för årsredovisningar som upprättats i euro, där hela euro eller hundratals euro får väljas. Tydligheten blir särskilt viktig om företaget har olika enheter i förvaltningsberättelsen, där flerårsöversikten ingår, jämfört med RR och BR.

3.5 Aktiverat arbete för egen räkning (4.4)

I nr. 2 2016 av "Svensk Redovisning Bulletinen", som ges ut av BAS, förs ett resonemang om vad som ska tas upp under posten Aktiverat arbete för egen räkning. Enligt artikeln är rekommendationen i K3 att endast arbete som utförts av egen personal ska bruttoredovisas, medan aktiverat arbete enligt K2 också omfattar kostnader för material och underentreprenörer. Bokföringsboken knyter utgifterna till egen personal. Vad avser BFN med "utgifter för eget arbete", kan underentreprenörer ingå? SCB ser gärna att definitionen av Aktiverat arbete för egen räkning i allmänt råd 4.4 förtydligas. Av definitionen bör det även gärna framgå att intäktsraden innebär en s.k. kostnadsneutralisering.

3.6 Förkortad resultat- och balansräkning (4.5 och 4.8)

SCB kommer även fortsättningsvis att behöva ställa detaljerade frågor om intäkter och kostnader och uppdelning av varulager i lagerposter och materiella anläggningstillgångar på tillgångsslag till de företag som valt den förkortade uppställningsformen för resultat- och balansräkning. Det är ändå positivt att de förkortade uppställningsformerna finns med som färdiga rapportskemana i vägledningen.

3.7 Varulager (4.7)

SCB föreslår att BFN gör avsteg från uppställningsformen för balansräkningen i ÅRL och delar upp posten Färdiga varor och handelsvaror. Två separata rader enligt samma struktur som redan finns i BAS-kontoplanen¹ skulle kunna ge kvalitetsförbättringar i statistiken och samtidigt leda till att SCB inte behöver direktinsamla uppgiften från företag (speciellt vid elektronisk ingivning, se även avsnitt 2.2).

3.8 Förändringar i eget kapital i förvaltningsberättelsen (kapitel 5)

SCB ser positivt på att BFN har utarbetat tydliga exempel (5b-5d) till upplysningen om förändring i eget kapital i förvaltningsberättelsen. Om exemplen kan bli en standard för god redovisningssed skulle SCB kunna minimera återkontakterna till företag angående eget kapital och på sikt kunna minska direktinsamlingen av dessa uppgifter. Kvaliteten skulle dessutom kunna bli betydligt bättre än idag, då informationen skulle finnas tillgänglig för alla företag vid elektronisk ingivning (se även avsnitt 2.2).

3.9 Händelser efter räkenskapsårets slut (5.4 och 18.18)

Under punkt 5.4 anges att upplysning om väsentliga händelser efter räkenskapsårets slut ska lämnas i not. I punkt 18.18 kan man dock läsa att vissa sådana händelser ändå ska informeras om i förvaltningsberättelsen. För tydlighetens skull föreslår SCB att några konkreta exempel på händelser efter räkenskapsårets slut som ska ingå i förvaltningsberättelsen läggs till i dessa punkter.

3.10 Råvaror och förnödenheter (6.14, 6.21, 6.24, 6.25)

I allmänt råd 6.14, 6.21, 6.24 och 6.25 finns tabeller med definitioner. Posten Råvaror och förnödenheter behöver förtydligas så att det liksom i definitionen i kommentar till punkt 4.4 framgår att, förutom material, även legoarbeten och underentreprenader ska ingå. Detta stämmer med BAS-kontoplanen, där kostnader för legoarbeten och underentreprenader behandlas på samma sätt som varor och material. Enligt SCB:s erfarenhet redovisar många företag kostnader för legoarbeten och underentreprenader under Övriga externa kostnader. Det vore därför bra med ett förtydligande från BFNs sida.

¹ Konto 1450 Lager av färdiga varor respektive konto 1460 Lager av handelsvaror.

3.11 Första gången årsredovisning upprättas enligt K2 (kapitel 20)

Under de allmänna råden om korrigeringar i ingående balans första gången årsredovisning upprättas enligt K2 har klargörande tabeller med korrigeringsposter lagts till, vilket är bra.

3.12 Exempel

SCB ser positivt på att BFN lagt till fler exempel i regelverket. Exempel blir på sikt underlag till mallar. Exempel från olika branscher och företagsformer underlättar mycket för företagen. Vi saknar dock exempel på kompletta årsredovisningar. Exempel på årsredovisningar för aktiebolag, som tagits fram i samarbete med BFN, finns idag på Bolagsverkets webbplats. Dessa vore bra att placera direkt i vägledningen. Det vore också önskvärt att utöka antalet exempel på årsredovisningar till att omfatta fler företagsformer (se även avsnitt 2.2 ovan).

Det är vanligt att tjänste- och entreprenadföretag (även byggföretag) anlitar underentreprenörer och har andra kostnader för råvaror och förnödenheter. I exempel 6e och 6f tas bara Övriga externa kostnader och Personalkostnader upp som rörelsekostnader i uppställningen av resultaträkningen. SCB ser gärna att exemplen även inkluderar redovisning av Råvaror och förnödenheter för att visa en mer komplett bild.

3.13 Korrektur och layout

SCB föreslår nedan några korrekturåtgärder som kan underlätta läsningen:

- Namnet på vägledningen bör ändras till "Årsredovisning i mindre företag (K2)".
- Överväg att ändra rubrikerna i kursiv stil till fet stil. De kursiva rubrikerna är svåra att se i löpande text.
- Rubriken "Särskilda regler för... (företagsform)" förekommer frekvent, vilket gör det svårt att navigera. Ett tillägg i underrubrikerna av typen "Särskilda regler för aktiebolag - Uppställningsformer" föreslås.
- Ett förslag är att lägga till ett sidhuvud med hänvisning på kapitelnivå för att underlätta läsningen.
- Tabeller bör om möjligt hållas inom samma sida. Om tabellen löper på flera sidor bör kolumnrubrikerna upprepas på varje ny sida (t.ex. Förändringar i eget kapital, exempel 5b).

3.14 Administrativa kostnader för statistikändamål

BFN skriver i sin konsekvensutredning under punkt 4 att ändringarna till följd av ändringar i ÅRL kan antas leda till lägre administrativa kostnader hos företagen. SCB har påpekat i konsekvensutredning till redovisningsutredningen och remissvar gällande denna att ändringarna i ÅRL ur statistiksynpunkt kan medföra ökade kostnader för företagen. Då uppgifter tas bort ur årsredovisningar kan SCB komma att behöva ställa fler frågor direkt till företagen.

Beslut i detta ärende har avgjorts av generaldirektör Stefan Lundgren i närvaro av biträdande generaldirektör Helen Stoye, chefsjurist Eva Nilsson, avdelningschef Cecilia Hertzman, tf. avdelningschef Anna-Greta Erikson, enhetschef Christina Thörne, handläggare Lisa Levinsson samt sakkunnig Barbro von Hofsten, föredragande.

STATISTISKA CENTRALBYRÅN

Stefan Lundgren

Barbro von Hofsten